

POSTANOWIENIE

Dnia 22 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z wniosku P. Z.
przy uczestnictwie W. N. i P.N.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 17 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z 28 października 2016 r. w sprawie o zasiedzenie.

Wnioskodawca wskazał na potrzebę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na zachodzącą w sprawie nieważność postępowania wobec niedostrzeżenia u wnioskodawcy choroby pod postacią schizofrenii paranoidalnej, która miała wyłączać jego zdolność postulacyjną, oraz w związku z pozbawieniem wnioskodawcy możliwości obrony swoich praw przed sądem na skutek zaniechania wezwania do udziału w sprawie prokuratora. Skarżący wskazał również na występowanie w powyższym kontekście dwóch zagadnień prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Brak podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Zgodnie z art. 379 pkt 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi m.in., jeżeli strona nie miała zdolności procesowej. Sam fakt występowania u wnioskodawcy choroby psychicznej w oczywisty sposób nie prowadzi do wniosku, że nie ma on zdolności procesowej, którą mają wszystkie osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych (art. 65 § 1 k.p.c.). W materiałach sprawy nie ma informacji, że skarżący został ubezwłasnowolniony, chociażby częściowo (art. 12 k.c. i art. 15 k.c.), a zatem należy przyjąć, że miał on zdolność procesową.

Nieuprawnione jest również twierdzenie, że postępowanie prowadzone było w warunkach nieważności z uwagi na pozbawienie skarżącego możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Wnioskodawca był reprezentowany w postępowaniu apelacyjnym przez pełnomocnika z urzędu, a ponadto z akt sprawy nie wynika, że skarżący ze względu na swój stan zdrowia nie był w stanie racjonalnie bronić swoich interesów, gdyż podejmował adekwatne do stanu sprawy czynności procesowe. Co więcej, z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu apelacyjnym, na które powołuje się pełnomocnik skarżącego, wynika, że występujące u wnioskodawcy zaburzenia schizoafektywne nie są zbyt nasilone, jeżeli mimo występującej od ponad 30 lat choroby psychicznej wnioskodawca

w dalszym ciągu wykonuje zawód lekarza. Nie było w związku z tym podstaw do zawiadamiania o sprawie prokuratora, przede wszystkim wobec faktu reprezentowania interesów skarżącego w niniejszym postępowaniu przez występującego w sprawie pełnomocnika (por. post. SN z 8 marca 2018 r., II CZ 1/18; wyr. SN z 6 kwietnia 2005 r., III CK 319/04). Na marginesie należy wspomnieć, że w orzecznictwie dominuje pogląd, zgodnie z którym nawet brak pełnomocnika z urzędu nie prowadzi z reguły do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, a ma to miejsce tylko wówczas, gdy strona wykazuje nieporadność na skutek oczywiście wadliwej oceny zdolności postrzegania (zob. wyr. SN z 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19; post. SN z 15 czerwca 2020 r., II CSK 554/19).

Skarżący nie wykazał również występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych. W skardze kasacyjnej nie przedstawiono stosownego wyводу prawnego, który by o tym przekonywał. Jak wynika z powyższych orzeczeń, Sąd Najwyższy zajmował się już zagadnieniem znaczenia zaniechania przez sąd zawiadomienia prokuratora w trybie art. 59 k.p.c. oraz przebiegu postępowania, gdy strona z uwagi na istniejące zaburzenia psychiczne nie jest w stanie swobodnie i świadomie wyrazić swojej woli.

Wskazać należy również, że ocena wiarygodności dowodów nie podlega kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). Brak wykraczających ponad kwestię nieważności postępowania zarzutów zwalnia Sąd Najwyższy z potrzeby odnoszenia się do powołanej w końcowej części uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania kwestii wpływu choroby na ocenę zeznań strony i ewentualnej konieczności udziału w sprawie biegłych sądowych.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[as]